

NĂM THỨ CHÍNH SỐ 849

MỘI SỐ 6 XU

乙亥年十一月初二日

NGÀY THỨ TƯ

27 NOVEMBRE 1930

GIÁ BẢN	
SƠM-TRÃP	NGOẠI QUỐC
ngày mâm 1000	1000
mỗi tháng 2.00	2.00
mỗi tháng 5.00	5.00
Nhà xuất bản và nhà nước. Tin và mua bán với nhà nước. Tin và mua bán với nhà nước. Tin và mua bán với nhà nước.	
Tin và mua bán với nhà nước. Tin và mua bán với nhà nước. Tin và mua bán với nhà nước.	

# TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

DÉPOT LEGAL  
ENREGISTRÉ  
N° A/913

Cái « moi » là đáng ghét.  
(Le « moi » est haineable)  
Pascal

## CHỈ LÀ BIÊN TƯỚNG CỦA MỘT QUAN NIÊM ÁY

Xong chong chêng l múa trô rôi /  
Đi với tướng l đánh trống lấp /

Áy là những tiếng mà mấy lần thường nghe trong trường du luận hay dùng để chỉ cái ngôn « moi » của người thay đổi quan niệm, thay đổi một cách không ngờ.

Thì cũng như tay họ ấy, mấy năm trước đây, nào đó họ bình đẳng, nào đó xứng đán quyền, lại cay lục bài xích chán chê chayen ché; ai cũng xem như tin đồn của Rousseau Montesquieu. Loại quay một lục, chayen bao lâu, cũng như tay họ ấy trô tại tân đường ché độ đặc lối mà ca tung thủ đoạn đán sách chán học trò của Tân-thầy-Hoàng và các Tu là nước v của vua Louis XIV!

Thì cũng như vấn họ từ thuật ấy, làm bao viết sách, đán tông phái biền tu trưởng cao thượng, lén mội giang dời, mà công kích mọi sáu những thái độ hèn, nhất là cái lối tranh ngói đánh trước, hiệp dưới che trên trong quan trường, mực da giáp nhau, những bài đại luận còn sót kia; nhất là bao chayen sau trường đánh lối thi thiên

nhất là chán minh mà quên cả chí hướng ngày trước!

Bạn loại cái lối « moi » ấy, nhiều người không xài, cho là thay đổi quan niệm, nhưng xác xài bao mặt trai kia thì sẽ thấy vẫn có một quan niệm ấy, mà cái trô thay son đổi phản cái là cái biến tướng bô ngoái ma thôi.

Quan niệm gì?

CHUYỆN BỘI

Xin thưa: Lòng ích kỷ.  
Muôn rõ thay đổi là đúng xin xem chuyện thông thường, mà chúng ta vẫn được thấy làn.

1/ Bác T. từng tiên, đem cái nhà cầm cho bác X. để vay tiền. Bác X. chịu cầm 200\$ mà bác T. nồng nồng một bài nói cho được 250\$00. Đến kỵ đem tên trả, bác X. phân bùn, tức phải trả trước kia cầm 200\$ thi kag!

Khi vay mìn được nhiều mà khi trả muôn trả ít, hai đều vắn trái nhau mà cũng là do lòng ích kỷ, chó có gi thay đổi đâu.

2/ Quan H một chức quan chơi chot, khi vào hầu quan lòn trên, cung kính hết sức, mà bị quở, bị quở một cách ác liệt; quan H lấp lẩn bô bình, đến loạn treo án tù chot, nhưng quan bô can. Bứa sau ty lão lòn hùa quan, quan lão lòn mìn mắng mèo cung vô lý hơn chayen quan bị quở trước.

Bí kẽ khác mảng thi lấp lẩn tặc giận mà chính mình lại mắng quở kẻ khác. Chỉ vì cái quan niêm eminh, chó chả có gi khác.

Lòng ích kỷ là lãnh chung của quay « moi » mà xác xài tron người nó có sức mạnh vô cùng, nếu cầm lại không sống thì ngon giờ đó muôn xô di dân phái chiến theo đó, chó chẳng phải là thay đổi quan niệm như ai đã mường.

Trách nỗi Thành phuong Bông, nghệ hồn cái lối, mà Tuy trót cũng nói: « Cái « moi » là đáng ghét ».

Luận Thú

CẨM NHƠN DÂN KHÔNG ĐƯỢC BẢN ĐÔ SẮC PHỤC VÀ ĐÓN CA

Nhân là tang duc Khôn nguyên Xương Minh Thái hoàng Thái hậu, trong thành các phuong đã có dành mò rao cẩm nhau dán không được mặc đỗ sắc phace và dòn ca hát xướng.

Chưa rõ lệnh cấm này ký hao lén mìn.

Và dè **« truqu » ragira**  
Hội-dông kinh tê ly tài

Và vẫn đe a ruya a sô hào trước có thuật lời quan Toàn-quyền Robin hưu với đoàn đại-biểu dân vien Bắc-kỳ rằng ngài không muốn cho các quan chức bô các lảng mìn ruya theo số dân định; dùng cách gị mìn long, hả ép dân mìn ruya ngài sẽ nghiêm trị...

Nay vẫn đe ruya đem bàn giao Hội-dông (20-21-11-30), các quan ngài Tây Nam cài nhau. Quan phó Toàn-quyền Châtel cũng nói: không thể kỵ một thê thao thênh ngach nào mà thay cho thê thao ngoại ngach được... Thủ là đều lanh cản vô nghĩa lý - gìn thuế ruya vào dinh điện - cho quan ngài nào đó, chính phủ không khí nào nghe theo và làm theo, mà cái lối « ép dân mìn ruya » của các quan hành chính, chính phủ cũng không muốn, đều lỳ nhau dân có lòng mìn. Nhưng rát rẹp ngach thuế ruya v năm 1930 là 3.000.000\$ (ba triệu tám mươi vạn đồng). Hội-dông cũng quyết y!

Dù sao, thuế ruya thi các lô ruya vài aeng ruya vài ruya gian chén huy bay lô lèp số dâng ban so họa mà thông minh dân có thể đưa đơn xin ruya.

Theo my sô dâng này thì họe sinh & lèp so dâng, họe họe sinh nha quâ theo họe tại ban so họe các trường Sô hoc Pháp-Việt kiêm huy bay lô lèp so dâng ban so họe mà thông minh dân có thể đưa đơn xin ruya.

### LUẬN-DÂN

## CÁI XAU

### Không biết xau

Nói về tính chất sự xau, thời nguyên nhân phete lèp có ubiều hàng xau, nhưng cái xau tôi nói đây nó là cái xau khong biết xau, có quan bô đến quôc vân nhân sinh, nó không phải như mọi cái xau mà người đời trông thấy được. Vậy cái xau khong biết xau đó, ta cứ lâng lâng mà tưởng tượng thời thấy nó xau xa và cũng vô tận. Nhô từ cá nhân, một gia đình, lòn đến một đoàn thể, một quốc gia, cái bén có to nhỏ mà nguyên nhân cũng chỉ khong biết xau.

Tôi dêm di kêu van lạy lực người ta, mà sáng ra đã lèn mặt, như chuyện người nước Tô di luyem đđ cùng vòi tên, ông Mạnh-Khoa đã dàn, đó là cái xau khong biết xau của cá nhân.

Trong một nhà, bố không dạy được con, anh em chia rẽ, vợ chồng lìa tan, thô mà đối với ngoài trung phat, bô và mìn đinh với các nước có chua trong suối trung phat. Các phuong phap sôp đep vòi sự lèn tên và sìn xuất hòn vây trong nước cũng đón khinh.

Ngày hôm nay theo lính của Đại hội đồng Phát-xít, ta nước Ý có hòn sô. Họe sinh kêu nhau đìn trong các con đường ở Roma đđ hòn và phan đón cuộc trung phat. Khi khai mìn một phần nhom của Rôm viện T, ngay lòi hùa quan, quan lão lòn mìn của gia đình.

Nói đến đoàn thể, thi nước ta từ Namra Bắc, thành lớn cho đến tinh nhô, ta đã thấy chan chan là hoi, nào Ái hoi, nào Trí tri, mà xét đến nội dung thi phi hàn nồng, sô bái, phan nhien cui là chô đìn tien kiêm. Hòi mà tóm hằng son son cùng lòi quang raya vòi vang lâm san. Đó là cái xau khong biết xau của đoàn thể.

Cũng là một nước có tên, có toid như nước ta, hòn bốn ngàn năm, dân 20 triệu, trai bao nhiêu đón, Bình, Lê, Lý, Trần, tên lịch sử không phải là không có truyền anh hùng oanh liệt đê khoe với người; lại dava nước Paap là nước vân minh dân châ, dava đường dia dàn hòn nêu thê ký này, thô mà xét đến trinh độ dân tri thiêp tranh ngòi nhò, dênh xôi thịt, mồi ngày ta thấy mồi dien ra những tên trô dêng thương lâm; ô thành thị thi say đâm trong trường vật chất, dava nhau mìn mìn mìn kia, nay lè tè, mai đê bành, mào giày cao gót, náo kiêu tân tòi, phan son trang diem lòi loị sôm chiêu, ca lòn tòn quan, dava nhau mìn nhay, tòn chí có kẽ thay phong trào nhay đâm, mà xuất bón sách n ày đâm của người lè y đê bón. Ôi! cái lòn bộ của người minh, thay mìn hùa lòn sau!

Không những thế, trong nước lèi cõi hòn bêp phan dâng, tòn, cõi, già, trô đê tranh đánh cái bù vinh lão uyên, như ta thường thấy ở các trường hợp.

Trong người lèi ngâm đòn ta, kẽ có lõng tòn thô nghĩ: cái vinh & chò nòi?

Người khong biết xau têl tương tòn đê chot rồi, mà nước lèi vay, Vay mìn nói chuyện gị, trước phái zet xem lóng tu-6 cùi không đê

Viết-Dân

### SỰ LẠI NGHỊ ĐỊNH CẤP HỌC BỘNG CHO HỌC SINH

Nghị định cấp học bông cho học sinh người Nam kỵ ngày 12 Decembre 1930, nay quan Toàn-quyền đê sôa lại do nghị định ngày 9 Nov. vòi ròn.

Theo my sô dâng này thi họe sinh & lèp so dâng, họe họe sinh nha quâ theo họe tại ban so họe các trường Sô hoc Pháp-Việt kiêm huy bay lô lèp so dâng ban so họe mà thông minh dân có thể đưa đơn xin ruya.

## CHIẾN TRANH A-Y

Phương-phap trung phat đê thi hành - Toàn nước Ý kéo sô phản kháng - Ý quyết trừ tiều vương Seyoum - Trong một trận đánh ở Tigre sáu nghìn quân A chot một lần

### THI HÀNH PHƯƠNG PHAP

#### TRUNG PHAT

Genève, 18 Nov. - Ngày hôm nay, 18, là ngày hàn đầu thi hành các phương phap trung phat đđ đòn Quốc hàn hay ràng minh đê cùm xuât sông Tô eae nguyên liệu hàn đòn.

Ngày 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549,





Sữa

# NESTLÉ MIỄU CON CHIM



SỨC KHỎE CỦA TRÈ CON  
NHIỀU CHẤT BỘ  
**Bao thầu cho Chính-phù Pháp**  
Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ  
sinh các nhà thương binh và các trường học (Lycées)  
ở Khắp Đông-Dương

### Gia-dinh thảm-kịch

(Tiếp theo trang 3)

Rồi chuyện ym. Ym cho đến cái tên có Xuân Lan họ thai đã dùn dù một bộ nõi, vì có vẫn di giay, vẫn abu thường.

Thịnh linh nghe nói có giáo Lan dè! Ma quái thật ngày 24 octobre có đã sinh hạ một đứa con tại tại nhà thương Hué. Ngày 7 novembre dè làm tò khai sinh cho đứa bé. Người dèng khai là doctor Le Moine, giám đốc nhà thương Hué; có lý trưởng Lê-Tánh và tri Ngay-van-Mẫn, dè Bát phường, ký tên, áp đồng triền. Trong tò khai sinh dè là Phan-vân-Ái, cha là Ph. v. Án, mẹ bà Nguyễn-thị-Xuân-Lan vợ chính (femme de le, rang) của Phan-vân-Án.

Sau khi biết cái tin này bà tham Án dè cho trạng sự của bà là Ms. Dunexai hay và dè dâu đơn kiện lại chồng ngoại tình và bỏ vợ cưới vợ khác.

Kết quả về vụ này thi chưa biết rõ sẽ xử ra sao, nhưng theo du luận phần đông thi trong sự cưới của Xuân-Lan và có tò giay khai sinh của Phan-vân-Ái, dè chứng cho các sự phu bắc và nhẫn tam của ông tham đối với người vợ chính dè 4 con, mà hối báo trước dè nói. Chứng ta chỉ chờ xem lòi nghĩ xé thố nào.

Thiên-Lý-Nhi

T. B. — Tiện đây tôi xin trả lời cho Ông Kiem Lien bên dưới Công luận

BÀI LÀM MỘT TẦN GIA ĐỊNH THÀM KÍCH: câu tôi dèng Tống-dân xong, tôi vẫn cho các nhân vật kê ra trong tìn kinh ấy trả lời. Nhưng vẫn không thấy. Họ đều nhận các việc kê trên là đúng cả chảng? Hay họ khinh rò du luận? Tôi không muốn đoán làm chi.

Một điều chắc chắn là sau khi tôi đã dè mày vụ này ra thi có nhiều bạn đồng nghiệp khác, như là các đồng nghiệp ở Thành Kinh, cũng kẽ tiếp nói vào, và đều đồng ý với tôi mà nhận rằng ông tham Képia và giáo Xuân-Lan phải chịu trách nhiệm về cái du luận không tốt mà họ đã gây nên.

Sau đó hai tháng tôi lại được đọc trên mặt báo Công luận số 6.870 ra ngày 20 juillet một bài của Ông Kiem Lien nào đó biện hộ cho cô Xuân Lan và ông tham Án, mà cho rằng bả của tôi là có ý thiên vị và tôi không làm sai bối...

Nhưng muốn chứng cho thiên vị của tôi, Ông Kiem Lien chỉ kê và, chỗ so sánh trong bài tôi, như là nói có X. L. có lòng sự tại Hanoi mà thực thi khinh, trên ra hơi ông tham chở có giáo dì, có những sự nêu mà tôi không kẽ v.v... Các điều ấy đều có sự v.v sai, tưởng cũng chỉ là tiểu tiết. Vì vậy mà tôi không cần trả lời.

Nhưng cuối bài Ông Kiem Lien có câu này tôi không thể bỏ qua được: "Cô Xuân Lan và cậu Án, chỉ qua bả như như trăm nghìn người thân quen biết nhau. Bởi quen rồi chán, trả rồi lại tội, là rất thường tình trong sự giao thiệp. Ngoài ra quyết nhiên không có gì quanh cu

khất khác đáng cho ông Thiên lý hãi nói bợp.

Câu nói cái lòi và vò vò bằng của Ông Kiem Lien thi ngày nay tôi xin Mỹ bằng cờ rõ ràng mà trả lời lại:

Cuộc giao thiệp qua lại của Ông tham Án và có giáo Lan không thể xem là thường như trăm ngàn cuộc giao thiệp khác, vì ông tham Án giao thiệp với có giáo Lan là cốt dè một ngày kia cưới có làm vợ. Việc kỵ ngày nay đã thành sự dè nhiên rồi. Còn nói hai dèng tuyệt nhiên không có dè gì quanh co khukt khukt thi sao cưới nhau không dày một tháng ruồi mà có Xuân Lan dè dê con (cưới ngày 10 sept., dè ngày 24 octobre)? Vậy cái sự thật dè đã trả lời lại Ông Kiem Lien.

Bài Ông Kiem Lien còn một mối hận lớn nữa: có lòi vì ông muốn bênh vực danh dự của một người bạn, mà dè nói một câu có thể làm trả lời ngay cho bênh vực của Ông Kiem Lien.

Hai ông Kim Liên còn một mối

### Chiên-tranh A-Y

(Tiếp theo trang 3)  
bị trả ngay khéo. Thủ tướng Soryean đã đánh lui chính hàn quân T ở phia tây Adens. Trời vẫn mưa lớn & Ogaden.

#### 6.000 NGƯỜI A CHẾT TRONG

##### MỘT TRẬN

Home, 20 Nov. — Trên mặt trận Tigris, quân T vẫn tiến hành công cuộc thi trù tại miến Tembie, và có đánh rỉa một lần dè trả bênh Thủ tướng Soryean.

Ở phía đông nam Makalid 20 chiến binh bay T khai chiến và thả trái pháo xuống 20.000 quân T. Cả 6.000 người chết. Thủ tướng thả xuống 6.000 kíp trái pháo. Các tên bay đều bị bắt sống, nhưng cũng còn có thể bay dry.

Tại Ogaden trời có mưa; người A không lại càng mưa hột hòn. Họ thi trù tòi dè đánh quân T.

#### TẠI TEMBIE 100 NGƯỜI A CHẾT NỮA

Home, 20 Nov. — Một tờ thông cáo của T nói rằng cuộc thi trù ở miến Tembie vẫn tiếp hành. Quân A chất thêm 100 người nữa.

### Chuyện vàng Sám sơn

Nói về hầm vàng của trời & biển Sám sơn, dân Thành liên luy dâng lâm: được vàng chẳng giám xài mà lgi côn bị huy.

Nhung đều nay chuyện vàng ấy cũng còn đây dưa.

Theo Bóng pháp số ngày 8 November, vừa rồi Nguyễn Lê Mỹ vi báu vàng dè bị bắt.

Mỹ là người quyền thế trong làng Hải-nhau (nơi được vàng), khi xảy ra vụ này, y tự nguyện dèng ra bắt người nõi tra người kia, y được vàng thi dưa cho y mà lấy bông (bo), nhão dàn bắt bích hét ngô; dèn như có kẽ y đưa bông, rồi còng dọa mà lấy lại.

Nhà nước không rõ mặt trùi, tưởng y có công tâm lâm, bèn thường cho hầm bắt phẩm văn giải và che phép mua lì khâu súng dè bộ thân. Bắc thô, Mỹ càng thi thà đoạn lời nói.

Ngô dâu, tiếng than bát Mỹ dèa lìa vàng thi dưa quan trên, xén quan huyện Quảng-xuong-cho người dè 2000 giấy có dán tòi nhà bát Mỹ mua vàng, bát khôn không bát, bát lấy bát hét ngô; dèn như có kẽ y đưa bông, rồi còng dọa mà lấy lại.

Lại tên rò ông già Đường Phèn (người tìm ra đồng vàng) là Phạm Văn Tiền mà được tượng vàng, dè bón lìa 2000, nay mới ra mạnh mẽ.

Sự thật ai chắc dè tin chua? Đó hay si nào quan tâm đến

Nhưng chì dè một cách là nêu dèn thi thi nghiêm mới biết sự hay cùi

### Rạch - Trâm - Diệp

T. B. — Tôi là tên trùm trang 23, chép tên nêu tên theo pháp hòa hợp Miền trung sòng cờ là trâm chép ra tri

chép cờ or-đa, bai, phong, ghép ngô

chép tên dèn. RÈN TRẠM QUẢNG-TRUNG

Tặng dèp 15 xu xu

NGỌC-BÙNG 81 rue Gia-Long

### Văn dè chán-lý

(Tiếp theo trang 3)  
phép hóa học mà hiệp lại thành dèp một cái mèo gi, như mèo xanh chàng bạn, thi là dè năm dèp evat ty tham (la chose en soi, la nomme), cùi mèo dè. Có gi dè mèo rắng bắt khút thi ngô. Cùi trình độ tinh hóa chua tòi chép nòi, thi có sự ta không hiết dèp. Mèo báu qua dèn trình độ dèp thi ròi ta lại biết dèp.

Vây thi trong marxisme văn dè chán-lý là văn dè cách cải tạo, thi chép lại, thi kỹ dè mục đích...

Mượn tiếng grec, không biết Léonine, hay là si dè dè dèng tiếng la praxis nghĩa là « la mise en œuvre ». Trong marxisme thi la praxis có nghĩa là organisation (tòi thuc, sáp dìn). Mèo organisation (tòi thuc, xáp dìn) thi phải thi phái hon.

Chán-lý như thò nòe, báu sướng vò iech, chí báu ở trong một cái xã hội báu bình, mà cái thò nòe thi dèp dèng dèng, như thò nòe dèp dèn. Mèo dèn chò dèn kiện dè dè báu dèn vòi dèn dè chán-lý. Vòn dè nhèn thuc luân (théorie de la connaissance) còn dèng lèng tèng trong thi thuc phái duy tòi báu già.

Nhận thức luân của marxisme chí là cùi praxis. Nghia là cùi dèng triền diễn, không phát cùi tòi dè báu dè trù bình.

### NHÀ THUỐC

### ÔNG TIỀN

11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 6



# PHU - TRUONG TIENG - DAN

## THÀM MƯU CỦA NƯỚC Ý BÈ GÀY MÒI NỘI LOẠN Ở NƯỚC A

A Ý đã choáng nhanh bằng gươm súng, trái pháo, toàn cả thế giới đều ôm mối lo mà tự hỏi:

Không rõ nước A hèn này có chống lại nước Ý mạnh kia không? Liệt cường có ai giúp nước A không? Cuộc khởi lửa Đông Phi có lan rộng ra thành trận thế giới đại chiến thứ hai không?

Những câu hỏi trên, chúng ta nay có suy trắc cũng vò vè chỉ bằng chờ cuộc thế biến thiên, nay mai sẽ trả lời một cách rất đúng hơn. Duy một vài việc bí mật trước cuộc đổ máu này, thuật cho độc giả nghe, càng thú hơn.

Một nước lớn mà loạn ruồi một nước nhỏ, ngoài những lý gio kẽ tội như « muông sói kè tui con chiến » trong ngụ ngôn của Fontaine, cũng gươm súng ra, lại còn lâm ngon xảo quyết hiềm ác, nhút là làm cho nước nhỏ kia tự mình chia rẽ nhau, đánh xé nhau. Trong khoảng Ý-A xang đột, Ý có lập một cái mưu nhủ dưới:

Hắn người thế giới phản động đều biết vua nước A hiện thời có một lạy thù nghịch rất lợi hại, người ấy là Phổ-vaong Gia-xoa, đương bị giam ở trong ngục, mà gần đây có tin đồn, có người âm mưu giúp cho Phổ-vaong vượt ngục, nên việc canh phòng rất là nghiêm nhặt.

Nguyên vua Gia-xoa là cháu vua Mè-né - chí-khác. Mè-né không phải ai là. Tức là một tay anh hùng đánh hồn quân Ý ở A-dò-hoa năm 1896. Phổ-vaong có người em gái, nhớ thế lực đoạt ngôi anh mà tự lập, vua gái chép, vua báy giờ lên nối ngôi, liền bắt Gia-xoa bị ngục cầm cổ, nay đã 12 năm.

Ngục giam ấy bên cạnh một toa phao dài ở nơi chót nút nơ, bốn phía dốc cao bỗn, ít ai lên đến, trừ có một đội quân canh gác.

Phổ-vaong Gia-xoa có danh phân làm vua nước A, lại được tin đồn Hồi giáo rất mực sùng bài. Nước Ý ngầm tính, nếu được Gia-xoa vào tay mình, thì lợi dụng để xoay cuộc nước A rất là thuận tiện. Song làm sao mà cứu cho Gia-xoa thoát ngục được? nhân thế mà người Ý đã do là biết được nơi ngục giam Phổ-vaong, giam rất cùn mặt, trên đời chưa từng thấy.

Vua A biết Phổ-vaong Gia-xoa là một tay lợi hại, như trên đã nói, nên truyền lệnh chăm sóc giữ gìn một cách chàm đáo best súc:

Phổ-vaong với các người lính thị vệ, cũng đeo chung một cái dây sít bằng thép kim khí rất bền, Phổ-vaong cử động li gi thi lính vệ hay liền. Linh cảnh và ý thường tiếp được một lệnh: « nếu đe tú thoát

ngục thì sẽ bị xử cực hình », nên bọn lính vệ kia không dám bỏ hờ chút nào.

Quán chảm ngục đó là A-ba-hán-na, giáo sĩ, người tâm phúc của vua A hiện thời, lại là người tình nghệ bói có tiếng. Tòa pháo đạn ở trên chót núi rất cao, đường lên hổ dốc hiểm nghèo, tường đá bỗn mặt, còn bao quanh một lớp rào sắt & ngoài và đặt chuồng điện khắp cả. Có lẽ vua A có nghe phong phanh cái tin Phổ-vaong loạn vượt ngục, nên từ có cuộc A Ý xung đột, việc canh phòng càng nghiêm hơn trước, liền ngày lần đêm, có 300 lính vệ si vò trang hồn hoài, di tuần sát chung quanh luân luân, lại có bầy chó đã luyện tập cùng theo giúp sức.

Lúc nay vua A có bản huấn lệnh cho ngục quan ở đó, bảo đổi dài với Phổ-vaong một cách ân hận, lại có chỉ truyền cho giáo sĩ A-ba-hán-na: « hê Phổ-vaong cần dùng bất kỳ món gì đều được phép chi tiền kho nhà nước mua sắm để cho vui lòng. Trong ngục tràn thiết cũn đẹp, dù các thức ăn và các thứ rượu, có đơn, quyền... Phổ-vaong muốn xem sách gì đều mua sắm cho cả, có khi nào cần đến gái, cũng cung cấp ngay. Thường ngày bọn vệ si theo hầu ngài giao chơi trong vườn trong sân ngục.

Tra đời có người dâng tú mà có cái giá trị quan hệ như thế, ai dám khinh rẻ người tú, dâng chử ý là nước Ý đã để mắt đến người tú ấy mà loạn lợi dụng, cái ngon lợi dụng đời mới này cũng đáng ghê thật, dẫu là mục đích không đai!

H. A. thuật

**Thứ sách rất cần cho lớp Đông-Ấu**

### TẮNG BỘ « Tam-tự-kinh »

« Tam-tự-kinh » soạn giả Vương-ting Lân-tiên-sanh, danh nhân đời Tống, (khoảng 1300) tuu trong kinh, số, lỗ, lấp mảng ngần năm của nước Tần, đã quát và sáp đất tóm lại thành một bùn rách như nhó, mới cẩn 3 chỗ, độ trên 1000 chỗ, để đục đẽ hòn, và sách chữ Hán dẹp tré con nít ra học, không có bùn rách nào vẫn ướt và bao quát được như sách « Tam-tự-kinh ».

Sách này truyền sang nước ta gần 700 năm nay, về thời Hán-học, nhà truyền người đọc, bè trai con mới học số lồng là bùn rách giày rách ấy, ai cũng công nhận là vẫn đẽ lồng trước nhất trên nền Hán-học.

Vua A biết Phổ-vaong Gia-xoa là một tay lợi hại, như trên đã nói, nên truyền lệnh chăm sóc giữ gìn một cách chàm đáo best súc:

Phổ-vaong với các người lính thị vệ, cũng đeo chung một cái dây sít bằng thép kim khí rất bền, Phổ-vaong cử động li gi thi lính vệ hay liền. Linh cảnh và ý thường tiếp được một lệnh: « nếu đe tú thoát

### Khảo cứu về nghề làm đường ở Quảng-Ngãi

(Tiếp theo Phụ-truong số 845)

Nước chè hai chửa ở thung lũng đã đóng được trong rì, thi rát là cho vào chửa, nấu lữa thử hai, lữa nảy nấu có thành mịn, rồi cũng cắt chửa vào thung lóng như lăn đầu. Lác nước mít lóng trong, lại rát là cho vào chửa nấu lữa thử ba, lữa nảy thử lứa thành đường. Phải nhở rằng nước chè hai hạy mít, mà lóng còn cảm nặng ở chửa thung lóng, thi mức độ vào khai lọc để lọc lỏng nước trong già vào mít; còn xác bùn thi đỗ bỏ ra ngoài. Thắng đường cứ đưa lứa có mít; sợ trao thi rây qua một lứa đậu đậu lạc, có cho dân khai thử thấy bag ra như sợi tơ lá đường tới. Đường tới thi mít ra thang tag, rồi bang đỗ vào mít, như mít bùa tháng 5 mít, thi mỗi lứa dung thang tag đường đỗ vào mít cũng phải phân đỗ ra cả 5 mít, cho đòn, cứ lứa luyce mít đỗ như thế mãi cho đến khi đòn mít thi thôi. Thế là thắng đường xong một hiệp. Bây giờ sẽ khởi sự đánh pô. Cách đánh và này như trên đã nói không được khai lý nhiều, chỉ đánh qua một hồi, rồi nghỉ một hồi, tức náo đường người sập ra cái, thi cát pô. Sau khi cát pô, thi lại còn một lứa trăm mít đường nứa, mới là xong. Trâm mít đường cũng thang nấu như thường, chỉ đỗ mít mít đường đòn đỗ vào mít, và đỗ cái và bùa qua, thi hòn nay đào lấp bùi đường ở mít mít đỗ vào chửa đường hòn nay thang lại, thi đường tới ra to, thi mít đỗ vào, mít mít đường kia, rồi cảng dâng và đánh cho ra cái, rồi thi cát và, ấy là xong kỵ đường đồng, đồng, đồng đòn vò rái đòn mít đỗ bùn, làm cho đường trắng, rồi phơi khô, tao là thà đường cái.

Cách đỗ bùn làm thành đường cái.

Bem thà đường đồng ra, rát đòn mít cái đòn lén ni cho mít xuồng (mít xuồng vòi ui, còn đường vàn g ngang) một đòn, qua ngang hòn sau dâng bùn (hòn nay là thà bùn lấp ở ao hò thường có nước lùn) sét sét đập lén mít mít đường đòn chừng 1 phần, cách 1 hòn sau, lại dâng bùn lồng hòn đòn thêm vào mít mít ấy một lòn nữa. Lại sau một đòn nữa, dâng nước suối lấp cả mít bùn và đòn mít bùn chòn sét da mít, từ suối nước như vòi 3 đòn, nên nhớ thay lấp mít ở ai ra, dâng đòn đòn qua tham vòi đòn mít, thi mít xuồng không hòn. Từ ngày đòn bùn đòn ngang lấp đường ra, kỵ hàng chừng 12 đòn 15 hòn, trời nắng thi man, mà trời mưa thi đòn lòn với bùn, cho rát đòn rát rát. Ấy là xong kỵ đòn bùn.

Móng-Bát  
(Còn nữa)

đòn đòn.

Muôn bù chò khaylết đòn tròn, cùi Thôn-vuong Tôn-thái-Hán nhân lão và hòn thong thò, theo nguyễn bùn Vương-ting-Lân, lồng bù đòn sét Minh, Thành-tang và Ta, do ông Trần-mạnh-Dân diễn âm giải nghĩa và có phu thêm bài ca từ: bài đòn nghĩa cho tré con đòn đòn,

Sách này cù đòn in thành, đòn giày con chàm trong nhà và lồng thòn bùn Minh, Thành-tang Dân-quốc hiện thời, chưa nói đến tên nước Nam nhà, là mún cần cho tré con là phái học. Như đòn g nguyên bùn mà giày tré con ta, cù mảng đòn khaylết

Thay-Dân

### Chuyện bên trời tây

Việc buôn bán ở thế giới xa xít vì kinh tế khủng hoảng Theo hòn thống kê sau đây, việc buôn bùn thế giới kém rất nhiều.

Năm nhập cảng xuất cảng tổng cộng

(Kế theo số liệu)

1928 10.679,3 9.963,8 20.643,1

1929 11.023,1 10.923,8 21.097,1

1930 8.933,7 9.046,2 16.979,8

1931 6.489,7 5.745,1 12.234,8

1932 4.295,3 3.528,1 8.223,7

Lý do 100% so sánh kết quả năm 1928

thành ra như vậy :

Nhập cảng Xuất cảng

1922 100,0 100,0

1929 103,0 101,3

1930 87,3 80,8

1931 50,8 57,7

1932 40,2 34,4

Taco đó thi năm 1929 so với năm 1932

sự giảm 80%. Số xuất cảng của các nước Á-châu chỉ giảm 20%.

Xe hơi và thô-giá-đi

Người ta tính đến tháng 12 năm 1932

thế giới có 22.396.368 cái xe hơi.

Năm 1931, 35.303.713 cái, và 2.815.618 cái xe máy,

trong số 60.710.474 cái; Đức

659.532 cái; Ý 301.833 cái; Tây-ban-nha

172.000 cái; Thụy-sĩ 151.500 cái; Tý-

lại-thi 150.000 cái; Hồn-lan 138.100 cái;

Bon-mac 136.321 cái.

Vàng ở thế giới

Theo báo tra gian đây là vàng lưu trữ

ở thế giới hiện nay là 296.7 milliards

(milliard là 1000 triệu quan tiền Tây) chia

ra ở các xứ sau này :

Tính theo 1000 triệu quan

cái thế giới

Hoa-kỳ 98,5 33,3%

Pháp 81,0 27,4%

Amb 17,5 5,9%

Thụy-sĩ 12,6 4,2%

T-đại-ly 7,6 2,6%

Nhật-bản 5,4 1,8%

Đức 5,0 1,7%

Các xứ khác 68,3 23,1%

Tổng cộng 255,7 100,0%

Theo đó, thi nước Pháp và Hoa-kỳ chiếm

hết 80,7%, 2 phần 3 vàng thế giới.

Khối đất

trên

đất

## NHÀ LAO QUÄNG - NGÄI BÀ TU BÙ

Chuyện tình cảm từ nhân ở lao Quang-ngai & dâng ở phu truong Tieng-dan số 315 ra ngày 30-7-35. Trong có một khoản nói về nhà lao và cách vệ sinh... Quan trên đã lùn ý, nên tháng 8 tay khởi sự tu bù; cuối tháng 10 tay, sự tu bù ấy đã xong.

a) Chỗng quanh thành nhà lao đều xây cao thêm mức 0m50 nữa, khac thành phia sau nhà lao nam An (nhà lao xưa như và là trường) mở rộng thêm ra 6m, theo chiều dài thành lao, để làm một cái sân cho phạm nhau dạo chơi được.

b) Cái nhà lao nam An ngăn ra làm hai phòng. Giữa chừa một cái đường đi từ sân trước thầu ra sân sau, rộng độ 4m00, dọc theo tẩm tường ngang ấy, mỗi phòng có cái thêm 3 cái buồng tối; phía sau và trước đều có cửa sổ để cho thông không khí.

c) Hai đầu nhà lao, nghĩa là mỗi phòng đều có cái một cái cầu tiêu rất rộng rãi (trước kia muốn đi tiêm phải dự bị lấy đồ chửa dụng).

d) Trước lại, hai bên nhà lao mới, trước kia có cửa cửa sổ khoảng khoét, mà hiện nay lại cây láy cửa sổ 4 cái (mỗi bên 2 cái) để xay lao Nam An, còn ở lao mới thì lắp kín lại, không khi lao mới lại kén tosa trước.

D. A.

## MỘT VỤ ÁN MẠNG CHỦ NHÀ GIẾT DỪA Ở

Ở xã Rô ngay bên cạnh huyện Thành-chương (Nghệ-An), mới xảy ra một vụ án mạng chủ nhà giết dor ở. Chủ nhà là vợ tên Tuyễn, khách trai có hiệu buôn ở cảng chợ Bus ở là đứa con gái mới lên 14 tuổi, quê ở huyện Nam-dàn. Xóm giềng thường nghe bà chủ đánh mắng luôn.

## Xét nhà

Chiều hôm 24-10 ta, ông chánh sở L-tam-phong Faifoo cùng người thư ký đến xét nhà ông Trịnh-quang-Xeda làng Nhị-giáp tổng Ha-nóng, Biên-dân (Quảng-nam), xét không có gì. Khi ấy ông ta hiện bị đau mắt đang điều trị tại nhà làng Faifoo. Sáng hôm sau ông mới hay tin rồi bị đưa đến ở L-tam-phong, ông Chánh chỉ hối việc đã qua trong lúc ông ở làng Kontum và Ban-methuot. Hứa 1.

Cái kíp là đã mẫn vè rỗi mà còn lâm chuyền lôi thôi! B. V.

## LỜI THAN PHIÊN CỦA DÂN NGHÈO Ở NGHỆ-AN

Chung tôi là Nguyễn-Cường, Nguyễn-Ký, Nguyễn-Tuân, Nguyễn-Dân, Nguyễn-Liêu, Hồ-Sắc và Phu-Phrè ở xã Hoằng-cần, tổng Thông-lạng, phủ Hango-nyguen, nhờ quý báo đăng việc như sau:

Nguyễn anh em chúng tôi đói khổ, tim lèn Vientiane (Lào) làm da, dùng xe ba bánh chở thuê hành khách và hàng hóa, ngày đi làm, còn trả, tối về ở chung với nhau trong một nhà. Ngoài sự kiêm cơm áo, lo sau thuỷ ra, không biết việc gì khác.

Chúng ngó có ai và cáo thê nô, ngày 27 tháng 7 ta, lúc 12 giờ đêm, chúng tôi đang ngủ, thấy quan Mật-tham và lính vào bắt, xé hết giấy má ruộng hòn, chúng có vật gì khai nghi, nhưng cũng giải chàng tôi rõ rู้, không cho ở Lào. Trong lúc bắt giải đó, chúng tôi phát hiện thiệt thời cục khó mà và không dám nói ra.

Nay về ở nhà đã gần ba tháng, không có công việc làm đó, rất là đói khổ. Mong quan trên thương đến dùi nghèo vòi lối, trả lại những gãy

cán cước, thê-thuỷ thân, mà cho phép chúng tôi lại được làm lén Vientiane sinh nhai nghè cả cho khỏi chết đói trong lác sòng khó nay. Mong lắm.

Bấy người đồng đồng tên

## BẮC-NINH Bệnh quỳ dá có thuốc tiên!

Nếu ai mệt mỏi phải BẮC-NINH, hay mệt mỏi Bệnh TIM LA, hoặc LÂU GIÃ NHẤP CỐT, nghĩa là khỏi mệt mỏi rồi, như kinh thể như tên bệnh, mà cho phép

chúng tôi lại được làm lén Vientiane sinh nhai nghè cả cho khỏi chết đói trong lác sòng khó nay. Mong lắm.

Chúng tôi đang ra sông cách nhà dòi hai trăm thước不远, xoong, Ước sống có người trong thấy chạy về báo, chờ nhà chúng có chạy ra. Tưởng là tìm cách cứu với con & kia lên, nào ngờ mèo giàn chưa người, bà chủ còn bảo: « Tôi cho nó chết ». Nó chết thiệt, người sau vô tình cũng chịu long bá chủ mà đưa xác con & theo giang trời xuôi !

Vịt đến tai nhà chuyen trách, quan hồn cho mời bà chủ vào lao. Lao ấy mời thuê thuyền với xác thi để trả đầu mất. Mãi đến hôm sau với dụng thi xác trả qua bài chục cây số. Kham xét tử thi thấy có 11 vết thương. Xe theo xác cứ cai của bà chủ và những câu « cho nó chết » có lẽ quan trên sẽ không bà chủ kia vào cai án và cố释.

D. N.

# Việc trong nước

Thủ đoạn làm những của tổng lý THANH-HÓA. — Chong tôi là dân làng Võ-ky, tổng Văn-Tip, huyện Văn-thủy, nhớ qui báo đăng việc sau này:

Nguyễn làng chúng tôi có Phạm-Dinh-Gia làm chánh hành da lán cây mìn hòn sườn, làm chánh da lán da; già 70 tuoi là Phạm-Dinh-Bắc, tam lý trưởng, anh em một bộ lang bì, xén mào trong dân.

Ngày tháng 8 ta vừa rồi, dân làng chúng tôi viếng thăm đền bô lâm tại huyện, quan văn sác dân khai mìn sàu thấy cửa xít kinh kè đập sàu bằng tay của anh em tổng lý nhà ấy.

Các khoản về chánh thay Phạm-Dinh-Gia:

1) Mỗi ngày bắt bốn người dân làng đến làm việc riêng.

2) Đất bồi, dân mỗi người được chia một phần, mà thấy chánh nhận lấy hai phần.

3) Tiền thuế nhà thay chánh, thấy bắt dân làng thay mìn bảo lý trưởng biến lại cho mìn nhà, sau bồi bón lý trưởng vẫn thế.

4) Nhà thay có con ngựa ngày thay ròng pha bụi đồng diễn của dân không ai rõ.

5) Mỗi ngày tết tự trọng làng, thấy bắt phái làm tết bò mà tiền xin phép 18 mà thấy nhặt lợn, té rồi bắt dân biến i thè, i nọng, iai một phần; còn kai hiết xin bồi bón bồi đất làm tết i lợn. I bò, té rồi cũng bắt dân biến như vậy.

Các khoản về lý trưởng Phạm-Dinh-Bing:

1) Làng chúng tôi eru thuế và phu phí các mén tài sản có 153\$, mà lý thu ra 688\$00 tháng đến 290\$00.

2) Làng rán cấp 6 sào ruộng công đã làm luồng pát lý trưởng, nay lý đã dày ruộng ấy rót lại bắt dân mỗi người nộp 0\$400.

3) Nam trưởn làng nộp tiền nhà thường có 1\$00, mà anh lý bắt dân bón ruộng tuc nhien lấp 5\$00.

4) Tiền học phí nam trước, làng phản thu 5\$00, lý bắt dân phải nộp cao, tất cả 3000 quả, bán được 6\$00, tiền thừa ấy lý nhận lấy, không tính với dân.

5) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

6) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

7) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

8) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

9) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

10) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

11) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

12) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

13) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

14) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

15) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

16) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

17) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

18) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

19) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

20) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

21) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

22) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

23) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

24) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

25) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

26) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

27) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

28) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

29) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

30) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

31) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

32) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

33) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

34) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

35) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

36) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

37) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

38) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

39) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

40) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

41) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

42) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

43) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

44) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

45) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

46) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

47) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

48) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

49) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

50) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

51) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

52) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

53) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

54) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

55) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

56) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

57) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

58) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

59) Nam ngoài, lý mìn với anh là chánh Quảng, bắt họ người nộp tiền vong lô được 45\$00 anh em nhận lấy tiền riêng, không tính với dân.

60) Nam ngoài, lý